

«Етапи підготовки різних видів театрів та взаємодія педагогів дошкільних навчальних закладів в процесі театралізованої діяльності із дітьми дошкільного віку»

Виступ керівника музичного ДНЗ № 2

«Казка»

**для МО керівників музичних
м.Мелітополя**

Ставицької Ольги Анатоліївни

Театралізована діяльність-

це художня діяльність, що пов'язана зі сприйманням творів театрального мистецтва і відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів.

Дитяча театралізована діяльність

розвиває як психічні процеси особистості, так і художні здібності, творчий потенціал, загальнолюдську спроможність до міжособистісної взаємодії, допомагає адаптуватися у суспільстві, відчувати себе успішним.

Робота педагогічних працівників ДНЗ

над театралізованою діяльністю вимагає:

- особливих артистичних якостей,
- бажання професійно займатися розвитком сценічної пластики, мовлення, музичних здібностей.

Педагогічне керівництво ігровою діяльністю

дошкільного навчального закладу включає:

- виховання в дитини основ загальної культури;
- долучення дітей до мистецтва театру;
- розвиток творчої активності, ігрових умінь дітей дошкільного віку.

В процесі театралізованої діяльності у дошкільнят активно розвиваються:

- творчі здібності, світогляд;
- свобода дій, пізнавальна культура;
- уявлення про особливості образотворчого і музичного та театрального мистецтва;
- психічні процеси (воля, пам'ять, уява, мислення, мовлення, ініціативність, фантазія, мова);
- естетичний смак, моральні та комунікативні якості;
- позитивний емоційний настрій, зняття напруження тощо.

Різновиди театралізованих ігор:

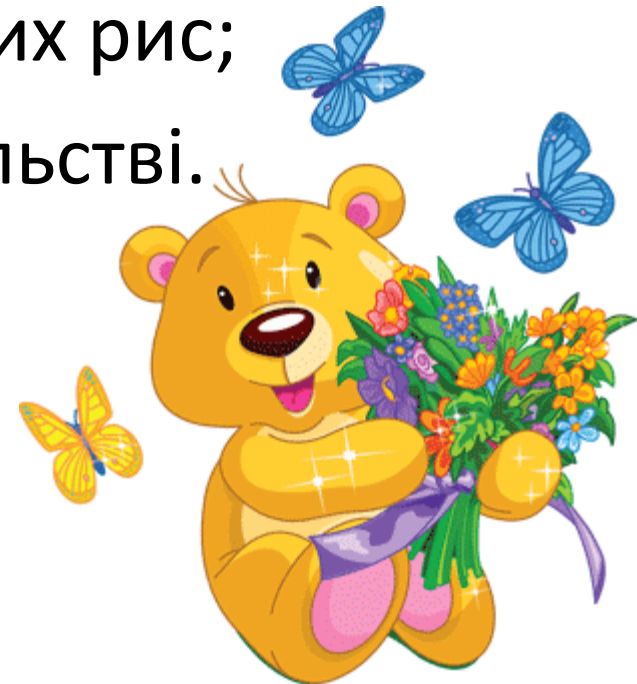
- режисерські;
- ігри-драматизації;
- імпровізації;
- інсценізації літературних творів у процесі літературних свят, концертів, дитячих вистав тощо.

Театралізована діяльність

приносить величезну користь:

- для естетичного та духовного виховання;
- для становлення характеру дитини;
- для прищеплення їй найкращих рис;
- для утвердження себе в суспільстві.

Форми організації театралізованої діяльності

Організовані дорослими (заняття):

- ігри - імпровізації;
- імпровізації - забави;
- імпровізації - жарти;
- покази - драматизації;
- покази настільного театру;
- покази театру іграшок.

Ініціативні: рядження; інсценування віршиків, казок, промовляння текстів віршиків, потішок, пестушок, проспівування пісеньок, колискових під час ігор-маніпуляцій з іграшками.

Різновиди театрів для дітей

Ляльковий
театр, бі-ба-
бо

Театр тіней

Настільний
театр

Пальчиковий
театр

Театр іграшок

Театр
картинок

Настільні театралізовані ігри

Театр іграшок

В цьому театрі використовуються найрізноманітніші іграшки – фабричні і саморобки, з природного і будь-якого іншого матеріалу. Тут не потрібно обмежувати політ фантазії, головне, щоб іграшки і поробки стійко стояли на столі і не створювали перешкод при переміщенні.

Театр картинок

Всі картинки – персонажі і декорації потрібно зробити двосторонніми, так як необхідні повороти, а щоб фігурки не падали, потрібні опори, які можуть бути досить різноманітними, але обов'язково достатньо стійкими. Це забезпечується правильним співвідношенням ваги чи площини опори з висотою картинки. Чим вище картинка, тим більше чи вагоміше потрібна площа опори.

Стендові театралізовані ігри

Стенд книжка

Використовується для ігор типу подорожей, щоб відобразити динаміку, послідовність подій за допомогою ілюстрацій, що змінюють одна одну.

Фланелеграф

- Картинки показують на екрані. Утримує їх зчеплення фланелі, якою затягнуті екран і зворотня сторона картинки. Замість фланелі на картинки можна наклеювати і шматочки наждачного паперу. Малюнки необхідно підбирати разом з дітьми, це викликає у них величезне задоволення. Можна використовувати і природний матеріал.
- Різноманітні по формі екрани дозволяють створювати “живі” картини, які зручно демонструвати всій групі дітей.

Тіньовий театр

- Тут необхідний екран з напівпрозорого паперу, виразно вирізані чорні плоскі персонажі і яскраве джерело світла за ними, завдяки якому персонажі відтіняються на екрані.
- Цікаві зображення отримують за допомогою пальців рук, наприклад, можна зробити гусака, зайця, сердитого індика.
- Дуже важливо супроводжувати показ звучанням. Щоб показувати сценку з деякими персонажами одночасно, необхідно встановити внизу екрану планку, на якій можна прикріпити фігуру. Фігури потрібно розміщувати вниз екрану, щоб тіні були чіткішими. Театр тіней добре використовувати під час дозвілля.

Пальчиковий театр

- Це ігри-розваги, ігри-потіхи, казки, різні інсценівки, які супроводжуються показом ляльок, що одягаються на пальці і діють за персонажа, зображення якого на руці.
- В ході гри дитина рухає одним або двома пальцями, проговорюючи текст, переміщуючись за ширмою. Можна обходитись і без ширми і зображувати дії, переміщуючись вільно по кімнаті.
- З допомогою цього виду театру можна показати одночасно декілька персонажів.

Ляльковий театр

- Для вистав характерне вільне поєднання різних типів ляльок, а також різних прийомів і засобів – все це підпорядковано виявленню специфіки мистецтва.
- Вистава переносить дітей у чарівний світ, де все казкове – реальне і фантастичне.
- Діти люблять, коли герої вистави стрибають, говорять, виконують різні рухи. Це викликає в них жваву реакцію, яскраве емоційне ставлення до дійових осіб і прагнення стати безпосереднім учасником подій.
- Ляльковий театр використовується не тільки як розвага для дітей, але й як засіб виховання високих моральних якостей та позитивних рис характеру.

Театр бі-ба-бо

- **Бі-ба-бо** - найпростіша лялька, що складається з голови і сукні у вигляді рукавички. Голова має спеціальний отвір під вказівний палець, а великий і середній палець служать для жестикуляції руками ляльки.
- Театр нагадує ляльковий.

Інші різновиди лялькових театрів

Театр-
петрушок

Театр-
маріонеток

Театр
естрадної
ляльки

Театри з
покидькових
матеріалів

- **Театр Петрушок** – це спектаклі за участю спеціальних ляльок, у яких тулуб пустий (сорочка, рукавичка), що одягається на руку. Рух її голови здійснюється за допомогою рухів пальців, кисті руки. Ляльки звичайно діють на ширмі, за якою ховається ляльковод.

- **Театр маріонеток** – ляльки, які рухаються за допомогою ниток, що відходять від усіх рухомих частин персонажу (рук, ніг, голови) і сходяться вгорі на хрестовині.

- **Театр естрадної ляльки** – це великі ляльки в зріст людини, пошиті з тканини, набиті ватою або поролоном. Ноги та руки ляльок за допомогою резинок кріпляться до ніг та рук ляльок дів, голівка приводиться в рух рукою дитини. Цей театр ще має назву "Театр "живої руки".

Театри з покидькових матеріалів

- **Театр повітряних кульок** – наповнена повітрям кулька оздоблюється заготовленими деталями – очима, носом, вухами, бантиками тощо.
- **Театр коробок** – будь-які коробки однакових чи різних розмірів, оздоблюються деталями і з ними розігрується інсценівка. По такому ж принципу ляльок можна виготовити з пластикових пляшок, циліндрів і поролону.

- **Театр рукавичок** – лицьова сторона рукавички (готової чи зшитої) формується заготовленими деталями, пришитими до основної тканини. Волосся, вуха, бороду вдало імітують нитки, бахрома. Прикраси, бантики, комірці не повинні перевантажувати рукавичку. Зворотній бік оформляється деталями (хустка, хвостик).
- **Театр-пуф** – інсценізація творів з допомогою персоніфікованих пуфиків – м'яких подушок – іграшок (тваринки, комахи тощо).

- **Магнітний театр** – дітей можна порадувати, здивувати, якщо пристосувати зроблені ними іграшки для магнітного театру. Для цього потрібно смужками паперу прикріпити до нижніх частин конусів і циліндрів шматочки металу. Металеві шматочки можна розмістити в отворах катушок. Зробимо підставку для показу такого театру. До фанери або твердого картону приклеїти шматок тканини, для того, щоб діти не бачили як ми будемо пересувати магніт під підставкою. Встановити підставку можна на край двох зсунутих столів. Іграшки будуть "ходити", "бігати".

Ігри - драматизації

- - гра-імітація окремих дій людини (в тому числі його емоції), тварин і птахів;
- - гра-імітація послідовних дій в поєднанні з передачею емоцій героя;
- - гра-імітація образів знайомих казкових персонажів;
- - гра-імпровізація під музику.

- **німа гра-імпровізація з одним персонажем - гра-імпровізація за текстом коротких казок, оповідань і віршів, які розповідає вихователь;**
- **рольовий діалог героїв казок;**
- **інсценування фрагментів казок про тварин;**
- **- гра-драматизація з кількома персонажами з народних казок.**

Вимоги до театралізованої діяльності для дітей дошкільного віку:

- **Виховувати** зацікавлене та відповідальне ставлення дошкільників до підготовки, проведення та оцінки театралізованої діяльності, виконання учасниками своїх ролей, налагодження комунікативних зв'язків з партнерами.
- **Вдосконалювати** вміння характеризувати особливості різноманітних персонажів гри, знаходити для них відповідну міміку, інтонацію, пантоміму.
- **Формувати** в дитини виразне та дикційно чисте сценічне мовлення.
- **Заохочувати** бажання підтримати партнера, допомогти йому, доброзичливо з ним спілкуватися, вступати в діалог, ставати на його місце.
- **Розвивати** вміння використовувати в грі предмети-замінники, уявні предмети, входити в образ, знаходитися в ньому до кінця театралізованого дійства.
- **Стимулювати** прагнення дитини самореалізовуватися, самоствердитися, показати себе з кращого боку. Одним із основних напрямків є художньо-естетичний, мета якого – актуалізація дитячої творчості, розвиток природних нахилів дітей.

Етапи ПІДГОТОВКИ ГРИ-ДРАМАТИЗАЦІЇ

- **I етап – знайомство**
- здійснюється ознайомлення дошкільників зі змістом художнього твору, обраним для драматизації.
- Вихователь виразно читає або розповідає текст, можна також прослухати аудіо- або грамзапис.

• II етап - робота передаванням емоцій

- зосередження уваги на розвитку дитячої уяви;
- збагачення емоційного досвіду дітей через проникнення в емоційні стани літературних героїв;
- ознайомлення із засобами вираження в мовленні.
- **Методи та прийоми:**
- наочні - використання ілюстрацій, фотографій;
- імітаційно-ігрові вправи;
- дидактичні ігри із піктограмами емоційних станів;
- завдання для визначення почуттів і емоційних станів героїв за мовленнєвими й зовнішніми проявами.

- **III етап - робота на практичне засвоєння засобів виразності твору**
- Використання творчих вправ, спрямованих на розвиток умінь самотійного напрямку.
- Використання інтонації.
- Використання виразних рухів для передачі емоцій літературних героїв.

Етапи роботи над театральною п'єсою.

- **I етап - вибір п'єси:**

- - пробудження інтересу у дітей до театральної діяльності;
- - розповідь казок;
- - показ художніх ілюстрацій;
- - прослуховування музичних творів, що використовується в майбутньому спектаклі;
- - перегляд художніх фільмів за мотивами казок.

- **II етап - розподіл п'єси на епізоди:**
- читання дітям сценарію;
- переказування кожного епізоду, доповнюючи один одного;
- придумування назв епізодам.

- **III етап - робота над окремими епізодами у формі етюдів з імпровізованим текстом:**
- розігрування етюдів;
- вправи з ляльками, в яких діти імпровізували вчинки і діалоги героїв;
- робота над розвитком мовлення та запам'ятовуванням.

- **IV етап - знайомство дітей з музичними творами, які будуть звучати у виставі:**
- імпровізація рухів під музику, оцінювання;
- «перетворення» рухів на конкретний персонаж (змінюючи ходу, пози, жести, спостерігаючи один за одним);
- навчання створенню ескізів декорацій і костюмів, малюнки до окремих епізодів п'єси за творчим задумом, підбираючи фарби у відповідності зі своєю фантазією.

- **V етап - вивчення тексту п'єси**
- Репетиції уривків різними виконавцями.
- Повторення окремих епізодів вихователями.
- Оцінювання гри епізодів різними виконавцями.
- Використання мовних, пластичних, акторських можливостей дітей.
- Намічення по 2-3 виконавця на виконання.

- **V I етап - робота над ролями:**
- згадування ситуацій із досвіду життя, коли доводилося переживати почуття, схожих на відчуття героїв п'єси – емоційний досвід і пам'ять;
- підказка, допомога в пригадуванні життєвих епізодів;
- домагання взаємодії з партнерами;
- розвиток вміння чути і слухати один одного і відповідно змінювати свою поведінку;
- домагання виразності і чіткості мови, мовних характеристик героїв.

- **V II етап - репетиція окремих картин у різних складах виконавців:**
- повторення поз, жестів, інтонацій інших виконавців;
- відшук власних варіантів виконання;
- вивчення розміщення по сцені;
- відзнаки і заохочування.

- **V III етап - репетиції всієї п'єси цілком:**
- репетиція із декораціями, бутафорією і реквізитом, елементами костюмів, створення образу;
- репетиції з музичним супроводом;
- уточнення темпоритму вистави;
- закріплення обов'язків дітей в підготовці реквізиту та зміні декорацій.

- **IX етап - прем'єра вистави** - є одночасно генеральною репетицією, оскільки до цього моменту діти жодного разу не діяли в костюмах.
- Перші глядачі – педагоги.

Прем'єра п'єси.

- Хвилювання, суєта і піднесений, святковий настрій.
- Діти на практиці починають розуміти, що таке колективність театрального мистецтва, як від уваги і відповідальності кожного виконавця залежить успіх вистави.
- Обговорення не слід проводити відразу ж після виступу.

МУЗИЧНИЙ СУПРОВІД ТА ОЗВУЧУВАННЯ ВИСТАВ:

- музичний супровід виконує музичний керівник;
- до цієї діяльності заохочуються і старші дошкільники;
- **супровід виступів артистів акомпанементом шумових та ударних музичних інструментів:** металофонів, ксилофонів, барабанів, маракасів, саморобних тріскачок (баночок із різноманітним наповненням), голосових звукових ефектів: посвистування, шипіння, завивання, кряхтіння, цокання язиком, вдихи — видихи, тощо.

Показники ефективної організації театралізованої діяльності дітей:

- здатність дитини активно взаємодіяти з дорослими та однолітками під час розігрування уривків казок;
- інсценування ігор-імітацій;
- спроможність наслідувати, імітувати голоси тварин, птахів під час театралізацій окремих епізодів казок та драматизації літературних творів;
- вміння доречно імітувати рухи, жести персонажів; брати участь в іграх-драматизаціях, театралізованих іграх, іграх за сюжетами літературних творів.

